

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – LÀO CAI NĂM 2023****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN ĐỌC HIỂU.** Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Tuổi thơ của tôi được nâng lên từ những cánh diều. Chiều chiều, trên bãi thả, đám trẻ mục đồng chúng tôi hò hét nhau thả diều thi. Cánh diều mềm mại như cánh bướm. Chúng tôi vui sướng đến phát dại nhìn lên trời. Tiếng sáo diều vi vu trầm bổng. Sáo đơn, rồi sáo kép, sáo bè,... như gọi thấp xuống những vì sao sớm. Ban đêm, trên bãi thả diều thật không còn gì huyền ảo hơn. Có cảm giác diều đang trôi trên dải Ngân Hà. Bầu trời tự do đẹp như một thảm nhung khổng lồ. Có cái gì cứ cháy lên, cháy mãi trong tâm hồn chúng tôi. Sau này tôi mới hiểu đấy là khát vọng. Tôi đã ngửa cổ suốt một thời mới lớn để chờ đợi một nàng tiên áo xanh bay xuống từ trời và bao giờ cũng hi vọng khi tha thiết cầu xin: “Bay đi, diều ơi! đi!”. Cánh diều tuổi ngọc ngà bay đi, mang theo nỗi khát khao của tôi.

(Tạ Duy Anh, Cánh diều tuổi thơ, dẫn theo Tiếng Việt 4, tập 1, tr.160, Nxb Giáo dục, 2019)

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định phương thức biểu đạt chính của đoạn trích?**Câu 2** (0,5 điểm). Nêu tác dụng của biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong câu văn sau: *Bầu trời tự do đẹp như một thảm nhung khổng lồ.***Câu 3** (1,0 điểm). Xác định nội dung chính của đoạn trích?**Câu 4** (1,0 điểm). Từ đoạn trích trên, tác giả đã gửi gắm thông điệp gì?**II. PHẦN LÀM VĂN (7,0 điểm)****Câu 1.** Từ nội dung văn bản phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý nghĩa của khát vọng trong cuộc sống.**Câu 2.** Cảm nhận của em về đoạn thơ sau:

Bỗng nhận ra hương ổi
Phả vào trong gió se
Sương chùng chình qua ngõ
Hình như thu đã về.

Sông được lúc dềnh dàng
Chim bắt đầu vội vã
Có đám mây mùa hạ
Vắt nửa mình sang thu...

(Hữu Thỉnh, Sang thu, SGK Ngữ văn 9, tập 2, tr.48, Nxb Giáo dục Việt Nam, 2019)

Từ đó, nhận xét về vẻ đẹp tâm hồn nhà thơ trong khoảnh khắc giao mùa từ hạ sang thu,

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com

Loigiai

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com

Loigiaiha

Loigiaihay.com

Loigiai

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU****Câu 1:****Phương pháp:**

Căn cứ các phương thức biểu đạt đã học.

Cách giải:

Phương thức biểu đạt chính: Miêu tả.

Câu 2:**Phương pháp:**

Căn cứ bài so sánh, phân tích.

Cách giải:

- Biện pháp tu từ được sử dụng: so sánh. Tác giả so sánh “bầu trời đêm” với một “tắm thảm nhung”.

- Tác dụng:

+ Giúp hình ảnh được miêu tả thêm sinh động, dễ hình dung.

+ Gọi vẽ đẹp của bầu trời đêm. Tắm thảm nhung có đặc tính mềm, mịn; bầu trời đêm cũng mịn và không một gợn mây, mở ra không gian cao rộng.

+ Từ đó cho thấy sự tinh tế, nhạy bén của tác giả trong việc quan sát, miêu tả thiên nhiên.

Câu 3:**Phương pháp:**

Phân tích.

Cách giải:

- Nội dung chính: Niềm vui sướng và những khát vọng tốt đẹp mà trò chơi thả diều mang lại cho đám trẻ mục đồng khi các em lắng nghe tiếng sáo diều, ngắm những cánh diều lơ lửng trên tầng mây.

Câu 4:**Phương pháp:**

Phân tích.

Cách giải:

Thông điệp tác giả muốn gửi gắm: Con người luôn có những khát vọng của riêng mình. Giống như cánh diều, khát vọng của con người luôn rộng lớn, chúng ta hãy cố gắng để những khát vọng kia sớm trở thành hiện thực.

II. LÀM VĂN**Câu 1:****Phương pháp:**

Phân tích, tổng hợp.

Cách giải:**1. Nêu vấn đề.****2. Giải thích vấn đề**

- Khát vọng là những mong muốn lớn lao, tốt đẹp của mỗi con người, nó mang một sức thôi thúc mạnh mẽ mà khiến họ cần phải hành động để đạt được khát vọng của bản thân.
- Mỗi con người sẽ có những khát vọng riêng trong cuộc sống của mình. Khát vọng là động lực để con người phát triển và vươn tới thành công.

3. Phân tích, bàn luận vấn đề:

- Vai trò của khát vọng với con người:
 - + Có khát vọng tức là con người có những ước mơ. Một người sống không thể thiếu ước mơ vì những ước mơ, khát vọng giúp con người nỗ lực và phấn đấu không ngừng.
 - + Có khát vọng, con người sẽ có sức mạnh để vượt qua những khó khăn, chông gai trong cuộc sống.
 - + Con người có khát vọng là con người sống có lí tưởng riêng và những người như vậy nhất định sẽ thành công.
- Khát vọng khác với tham vọng. Cần phải tỉnh táo để không biến những khát vọng của mình thành những tham vọng.
- Phê phán những người sống không có khát vọng, sống như những cỗ máy.
- Liên hệ bản thân: Em đã phải là người sống có khát vọng chưa? Hãy chia sẻ về những khát vọng của mình?

Câu 2:**Phương pháp:**

Phân tích, tổng hợp.

Cách giải:**1. Mở bài:**

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm Sang thu.
- Giới thiệu khổ thơ 1,2.

2. Thân bài:**2.1. Những tín hiệu báo mùa thu sang.**

Bài thơ được mở ra bằng những tín hiệu rất riêng, báo mùa thu về:

- + “Hương ổi”: đi liền với từ “bỗng” gợi cảm giác đột ngột, ngỡ ngàng; “phả” – làn hương ngọt ngào, sánh đậm, mùi ổi chín như được cô lại, phả vào gió thu. “Hương ổi” gợi không gian thơ thân thuộc, yêu dấu của làng quê đất Việt với những khu vườn, lối ngõ sum xuê hoa trái, làm nên hương sắc mỗi mùa; gợi hương vị riêng của mùa thu trong thơ Hữu Thỉnh.
- + “Gió se” là ngọn gió heo may mùa thu dịu nhẹ, thoáng chút se lạnh lúc thu về, giúp ta cảm nhận rõ hơn cái ngọt lành của hương ổi.
- + “Sương chùng chình” – nghệ thuật nhân hóa, gợi dáng vẻ, tâm trạng của làn sương thu. Làn sương lững lờ như cố ý chậm lại, lưu luyến mùa hè, chưa muốn bước hẳn sang thu.

Hệ thống hình ảnh độc đáo đã diễn tả một cách tài tình cái không khí se lạnh đầu thu và cả cái nhịp điệu chậm chạp của mùa thu về với đất trời.

Đối diện với những tín hiệu báo thu là cái ngỡ ngàng của lòng người:

+ “Hình như” là lối nói giả định, không chắc chắn, phù hợp với những biểu hiện mơ hồ lúc giao mùa – những biểu hiện ấy không chỉ được cảm nhận bằng các giác quan mà còn phải cảm nhận bằng cả một tâm hồn tinh tế.

+ Âm điệu: là tiếng reo vui, ngỡ ngàng lúc thu sang.

Khổ thơ là những cảm nhận mới mẻ, tinh tế của tác giả lúc mùa sang. Ẩn sau những đổi thay của thiên nhiên đất trời lúc sang thu là niềm vui, niềm hạnh phúc của thi nhân.

2.2. Quang cảnh thiên nhiên ngả dần sang thu:

- Được tái hiện vừa chân thực lại vừa sống động:

+ “Sông” “dềnh dàng”: tả thực con sông của mùa thu vô cùng trong trẻo, tĩnh lặng, êm đềm. Nghệ thuật nhân hóa khiến con sông như đang được nghỉ ngơi sau một mùa hạ vất vả với bão giông. Đó cũng là hình ảnh ẩn dụ cho con người qua chiến tranh, lửa đạn, giờ đang chậm lại, cho phép mình được nghỉ ngơi.

+ “Chim” “vội vã”: vừa tả thực những cánh chim bay vội về phương Nam tránh rét, vừa gợi những vội vã, tất bật với lo toan thường nhật của đời người.

+ Phép đối “dềnh dàng” >> “vội vã” làm nổi bật hai động thái trái ngược của thiên nhiên mà cũng là sự vận động của thiên nhiên giao mùa.

Được khắc họa rất ấn tượng:

+ “Đám mây mùa hạ” được hữu hình hóa, vừa thực vừa hư, tái hiện được nhịp điệu của thời gian, là một chiếc cầu nối liền những ngày cuối hạ và đầu thu để sự chuyển giao giữa hai mùa không đứt đoạn.

+ Đám mây mang cả lớp nghĩa thế sự, gợi trạng thái giao thời của đời sống khi đất nước chuyển giao từ chiến tranh sang hòa bình.

=> Khoảnh khắc giao mùa hiện lên tinh tế, sống động qua những câu thơ rất giàu chất tạo hình. Ẩn sau những hình ảnh thiên nhiên lúc thu sang ấy còn là hình ảnh của đời sống lúc sang thu.

3. Kết bài: Tổng kết vấn đề.